

Національна академія аграрних наук України
Інститут тваринництва

Науково- технічний бюлетень

111

2014
Харків

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ТВАРИННИЦТВА

**Науково-технічний
бюлетень
№ 111**

Харків-2014

УДК 636

Науково-технічний бюлетень № 111 / Інститут тваринництва НААН. – Х., 2014. – 312 с.

У науково-технічному бюлетені висвітлено результати науково-дослідних робіт із конярства.

Даний випуск присвячено 70-річчю заснування лабораторії конярства Інституту тваринництва НААН та 95-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Волкова Д. А.

Для науковців і спеціалістів сільського господарства.

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія ХК № 373 від 12.06.1996 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор –

Іонов І. А., член-кореспондент НААН, доктор с.-г. наук, професор, директор ІТ НААН.

Заступник головного редактора –

Руденко Є. В., член-кореспондент НААН, доктор вет. наук, професор.

Відповідальний секретар редколегії –

Здравосудова І. В., науковий співробітник.

Члени редакційної колегії:

Бугров О. Д., доктор біол. наук, професор;

Вакуленко І. С., доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Волков Д. А., доктор с.-г. наук; професор;

Михальченко С. А., доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Помітун І. А., доктор с.-г. наук; заст. директора з наукової роботи;

Піскун В. І., доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Росоха В. І., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Сушко О. Б., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Ткачова І. В., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Трішин О. К., академік НААН, доктор с.-г. наук, професор;

Цюпко В. В., доктор біол. наук, професор;

Шабля В. П., доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;

Шаповалов С. О., доктор біол. наук, старший науковий співробітник.

Адреса редакційної колегії:

62404, Харківська обл., Харківський р-н, п/в Кулиничі,

Інститут тваринництва НААН, кімн. 52; тел. (057) 740-36-41,

факс (057) 740-39-94, E-mail: labinform@i.ua, it_uaan@bk.ru

Видано за рішенням Вченої ради Інституту тваринництва НААН
(протокол № 7 від 30 квітня 2014 року).

Науково-технічний бюлетень ІТ НААН включений до нового переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватись результати дисертаційних робіт (за постановою президії ВАК України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1).

ЗМІСТ

ВОЛКОВ ДМИТРО АНДРІЙОВИЧ – КОРИФЕЙ ВІТЧИЗНЯНОГО КОНЯРСТВА <i>Іонов І. А.</i>	3
ЛАБОРАТОРІЯ КОНЯРСТВА ІНСТИТУТУ ТВАРИННИЦТВА НААН – НАУКОВИЙ ЦЕНТР ІППОЛОГІЇ В УКРАЇНІ (ДО 70-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ) <i>Волков Д. А., Ткачова І. В., Корнієнко О. О., Кураксіна В. О.</i>	6

ІСТОРІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ НАУКИ

ИЗОБРАЖЕНИЯ ЛОШАДИ НА ПЕТРОГЛИФАХ ДРЕВНИМИ СТЕПНЫМИ НАРОДАМИ ЕВРАЗИИ <i>Гузеев Ю. В., Гончаренко И. В., Винничук Д. Т.</i>	14
ИСТОРИЯ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ЧИСТОКРОВНОГО КОННОЗАВОДСТВА (СРЕДИНА XVIII – НАЧАЛО XX СТ.) <i>Кунец В. В., Ткачева И. В., Гончаренко Л. В., Вартовник М. С.</i>	21
ДІБРІВСЬКИЙ ПЛЕМІННИЙ КІННИЙ ЗАВОД, ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ <i>Стрижак Т. А., Лабунець С. С., Лабунець А. С., Ткачова І. В., Стрижак В. В.</i>	33
АНАТОЛИЮ АНДРЕЕВИЧУ БОНДАРЮ – КОЛЛЕГЕ И ДРУГУ <i>Кунец В. В.</i>	40

РОЗВЕДЕННЯ, СЕЛЕКЦІЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ

МОНИТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТРАКЕНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ В УКРАЇНІ <i>Бєлікова К. В.</i>	44
РЕЗУЛЬТАТИ РОЗІГРАШУ ТРАДИЦІЙНИХ ПРИЗІВ ДЛЯ КОНЕЙ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ У РОЗРІЗІ ЛІНІЙ ТА МАТОЧНИХ РОДИН <i>Буренко А. В.</i>	50
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ В УКРАЇНІ <i>Волков Д. А., Лютих С. В.</i>	58
СОХРАНЕНИЕ МЕСТНЫХ ГЕНЕТИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ В КОНЕВОДСТВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ <i>Герман Ю. И., Чавлытко В. И., Горбуков М. А.</i>	64
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕНОФОНДУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПОРІД КОНЕЙ УКРАЇНИ <i>Гладій М. В., Бондаренко О. В., Вишневський Л. В., Ільницька Т. Є.</i>	69
СЕЛЕКЦІЙНА ОЦІНКА ТРИРІЧНИХ ЖЕРЕБЦІВ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ <i>Глушак І. І.</i>	78

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕЛЕКЦІЙНИХ ОЗНАК ПОПУЛЯЦІЇ КОНЕЙ РОСІЙСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ ВІДОКРЕМЛЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО ТИПУ Корнієнко О. О., Волков Д. А., Ткачова І. В., Гданська К. В., Алещенко О. О.	84
ОЦІНКА СЕЛЕКЦІЙНИХ ОЗНАК СУЧАСНИХ МАТОЧНИХ РОДИН І ГНІЗД РИСИСТИХ ПОРІД УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ Корнієнко О. О., Гданська К. В.	96
СУЧАСНИЙ СТАН ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ УКРАЇНИ Корнієнко О. О., Гданська К. В.	110
СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ Латка О. М.	116

ГЕНЕТИКА

ВИВЧЕННЯ СТУПЕНЯ ВІДПОВІДНОСТІ ФАКТИЧНИХ ДАНИХ ДО ТЕОРЕТИЧНО ОЧІКУВАНИХ ПРИ ДОСЛІДЖЕНІ ГОМОЗИГОТНОСТІ У ПОПУЛЯЦІЇ КОНЕЙ РИСИСТИХ ПОРІД Алещенко О. О., Тур Г. М., Россоха В. І.	128
ОЦІНКА ГЕНЕТИЧНИХ ДИСТАНЦІЙ МІЖ ПОПУЛЯЦІЯМИ КОНЕЙ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ISSR-МАРКЕРІВ Куриленко Ю. Ф., Супрун І. О.	132
ГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖЕРЕБЦІВ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ У РОЗРІЗІ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ Россоха В. І., Бровко О. В., Алещенко О. О., Тур Г. М.	141
МОНІТОРИНГ ГЕНЕТИЧНИХ ЗМІН У ПОПУЛЯЦІЯХ КОНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ Россоха В. І., Ковальова Т. М., Тур Г. М.	146
ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНЕТИЧНОЇ СТРУКТУРИ ЗАВОДСЬКИХ ПОРІД КОНЕЙ ЗА ВИКОРИСТАННЯ МІКРОСАТЕЛІТНИХ ЛОКУСІВ ДНК Россоха В. І., Шкавро Н. М.	150
ВЛИЯНИЕ ИНБРИДИНГА НА ГОМОЗИГОТНОСТЬ ЛОШАДЕЙ ОРЛОВСКОЙ РЫСИСТОЙ ПОРОДЫ Храброва Л. А., Блохина Н. В.	156

ГОДІВЛЯ ТА КОРМОВИРОБНИЦТВО

ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВЛАГОТЕПЛОВОЙ ОБРАБОТКИ ПРИ ПРОИЗВОДСТВЕ КОМБИКОРМОВ ДЛЯ ЛОШАДЕЙ Егоров Б. В., Цюндык А. Г.	163
ГОДІВЛЯ СПОРТИВНИХ КОНЕЙ Жукорський О. М., Ткачова І. В.	170

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ, ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ

ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ КОНЯ ТА БЕЗПЕКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Гончаренко Л. В., Шевченко М. С.	175
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КОНЕЙ РІЗНИХ НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ Кукла О. Л.	181
ЗВ'ЯЗОК МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОБИЛ ДІБРІВСЬКОГО КІННОГО ЗАВОДУ З ПОКАЗНИКАМИ ПРОМІРІВ, ІНДЕКСІВ ТА ПАРАМЕТРІВ ВИМЕНІ Лютих С. В.	191
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ БОЙОВИХ КОНЕЙ ДЛЯ ЛИЦАРСЬКИХ ТУРНІРІВ (ОГЛЯДОВА) Рязанов П. О.	195
РАБОЧИЕ КАЧЕСТВА ЛОШАДЕЙ РАЗНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ФЕРМЕРСКИХ И КРЕСТЬЯНСКИХ ХОЗЯЙСТВ БЛИЗНЕЦОВСКОГО РАЙОНА ХАРЬКОВСКОЙ ОБЛАСТИ Соболь О. М.	201
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ХІМІЧНОГО СКЛАДУ МОЛОКА КОБИЛ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ ТА КУМИСУ Тарадайко А. П.	208
КОНСТРУКЦІЯ ЗИМОВОЇ ПІДКОВИ ДЛЯ КОНЕЙ Л-1 Тарасенко О. О., Петрушко М. П., Луценко М. В.	213
ESTIMATION OF THE EFFECTIVE NORMAL DRAUGHT STRENGTH OF THE HORSES TEAM WORKING ON THE ROUT PALENICA BIAŁCZAŃSKA – WŁOSIENICA IN THE YEAR 2012 Jackowski Maciej, Bartmańska Katarzyna	219
TOURISM ATTRACTION OF THE THREE - DAYS HORSE RALLIES Jackowski Maciej, Bartmańska Katarzyna	223
TOURISM ACTIVITY OF THE HUCUL HORSES STUD GŁADYSZÓW Jackowski Maciej, Bartmańska Katarzyna	238

ФІЗІОЛОГІЯ, БІОХІМІЯ, ВЕТЕРИНАРІЯ

ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ НА ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ КОНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ Андрійчук А. В.	254
ЕФЕКТИВНІСТЬ БОРОТЬБИ З ЕКТОПАРАЗИТОЗАМИ КОНЕЙ В УМОВАХ ГІРСЬКИХ ПАСОВИЩ Березовський А. В., Тимошенко Н. В.	262
ВПЛИВ ТРЕНІНГУ В УМОВАХ СЕРЕДНЬОГІР'Я НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН КОНЕЙ Березовський А. В., Фотіна Т. І., Дворська Ю. Е.	267

ВЕТЕРИНАРНИЙ СУПРОВІД У КОНЯРСТВІ

Винярьська А. В., Стибель В. В., Подоляк В. П., Наличник Я. А..... 272

РЕЗУЛЬТАТИ ЕПІЗООТОЛОГІЧНОГО МОНИТОРИНГУ ЛЕПТОСПИРОЗУ
КОНЕЙ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Зон Г. А., Кузнєцова О. Ю. 278

ВЗАИМОСВЯЗЬ ТИПА ВЫСШЕЙ НЕРВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С
ЭФФЕКТИВНОСТЬЮ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛОШАДЕЙ В РАЗЛИЧНЫХ
СФЕРАХ

Луценко М. В., Петрушко Н. П., Тарасенко А. А..... 284

РЕАКЦІЇ ОРГАНІЗМУ СПОРТИВНИХ КОНЕЙ НА ТРЕНУВАЛЬНІ
НАВАНТАЖЕННЯ У ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Пяткіна О. О..... 290

РАННЯЯ ПОДГОТОВКА БУДЁННОВСКИХ И ДОНСКИХ ЛОШАДЕЙ В
РОССИИ

Сергиенко С. С., Иванова Н. В., Сергиенко Г. Ф..... 294

ПРИРОДНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ КОНЕЙ РІЗНИХ ПОРІД

Стефурак Ю. П., Пасайлюк М. В., Стефурак І. В. 300

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ТА ПРИЙОМУ СТАТЕЙ В НТБ ІТ НААН

Прийм статей проводиться за правилами, що узгоджені з вимогами ВАК України

До НТБ приймаються статті проблемно-постановчого й узагальнюючого та методичного характеру, в яких висвітлюються результати наукових досліджень із статистичним опрацюванням даних, які мають теоретичне і практичне значення, є актуальними для сільського господарства і раніше не публікувалися. Стаття повинна бути побудована в логічній послідовності, без повторень, з чіткими формулюваннями, без граматичних помилок, насичена фактичним матеріалом, складатися з основних розділів: *огляд літератури, актуальність і мета досліджень, «Матеріали та методи досліджень», «Результати досліджень», «Висновки» і «Бібліографічний список», анотації (укр., рос. та англ. мовами), ключові слова.*

Рукопис статті подається державною мовою у вигляді примірника віддрукованого тексту, підписаного всіма авторами, і додатку в електронному варіанті (файл, названий прізвищем автора, у форматі .doc або .rtf). Загальний обсяг статті - **не менше 5 стор. та не більше 10 стор.** Текст статті (крім заголовка статті) - **шрифт Times New Roman, 12 pt**, міжрядковий інтервал 1,0; **ширина верхнього, нижнього правого полів – 2,5 см, лівого – 3,5 см**, абзацний відступ 1,27 см).

На першій сторінці зліва, без абзацного відступу вказати **номер УДК**.

Заголовок – великими літерами, шрифт 14 pt, виключка по центру.

Прізвище автора та ініціали – через пустий рядок, виключка по центру (із **вказівкою наукових ступенів і звань**).

Назва організації – простим текстом, по центру.

Анотація - **не менше 500 знаків** (7,5-8 рядків), курсивом, з коротким описом одержаних результатів.

Ключові слова (5-7 слів) – після анотації, з абзацу.

Далі через пустий рядок – **текст статті**. Назви підрозділів «Матеріали та методи досліджень», «Результати досліджень», «Висновки:» (або «Висновок», якщо він один) виділяти напівжирним шрифтом і розміщувати з абзацу. Самі висновки нумеруються арабськими цифрами.

Таблиці набирати в програмі Microsoft Word або Excel (шрифт Times New Roman, ширина - у межах полів, шапку оформляти напівжирним). Слово «Таблиця __» писати зправа курсивом з номером арабськими цифрами (якщо таблиця не одна). **Заголовок таблиці** - шрифт 12 pt, напівжирним, виключка по центру. Посилання на таблицю у тексті вказують скорочено «табл. __», чи (табл. __) перед розміщенням таблиці. Примітки до таблиці – курсивом, оформлення за вимогами ВАК.

Формули - в Equation Editor 3.0, виключка по центру. За наявності у тексті посилання на формулу, її нумерують арабською цифрою у круглих дужках з правого краю напроти формули в межах форматування сторінки.

Рисунки, діаграми (ширина не більше 14 см) – **у відтинках сірого (некольорові)**, за якість фото несе відповідальність автор. Графіки робити в програмі MS Excel як рисунки. **Умовні позначення та підписи на рисунку** - **не менше 10 pt, заголовок рисунка** – жирним, виключка по центру, без абз. відступу. На кожен рисунок, графік потрібно робити в тексті посилання – «(рис. __)».

Бібліографічний список – назва підрозділу оформлюється напівжирним, виключка по центру. Сам **бібліографічний список** оформити за вимогами ВАК (Бюл. 5, 2009), списком, із виключкою по ширині. У тексті посилання на цитовану роботу подають арабськими цифрами у **квадратних дужках**. Іноземні літературні джерела (у т. ч. рос.) подавати на мові оригіналу.

Після бібліографічного списку через пустий рядок подаються переклади **анотацій** російською та англійською мовами (назва статті, автори, місце роботи, текст анотації, ключові слова): курсивом, з абзацного відступу, виключка по ширині. Назва статті великими літерами.

Рукопис статті (підписаний всіма авторами) **обов'язково!** повинен мати додатки: *рецензії (одна – з установи, з якої надіслано статтю, друга – буде надана від члена редколегії НТБ ІТ НААН), акт експертизи* (з місця роботи) *та авторську довідку* (повне ПІБ, наук. ступінь, звання, посада, місце роботи, адреса, телефон, електронна адреса).

Увага! Авторам-аспірантам і пошукачам – Ваші статті повинні візувати наукові керівники, чи керівники підрозділів установ, де Ви працюєте. У статті подавати посилання на наукового керівника, якщо він не є співавтором..

Оплату публікації провадити на р/р: МФО 851011, код ЄДРПОУ 00497199, р/р 31252301104829, банк ГУДКУ в Харківській обл. Призначення платежу "За публікацію статті в НТБ ІТ НААН", одержувач – *Інститут тваринництва НААН*, вартість публікації - 20 грн за 1 сторінку (від кого - прізвище, ім'я, по батькові). Копію чека **обов'язково** прикласти до роздрукованого варіанта статті!

Статті надсилати на адресу: 62404, Харківська обл., Харківський р-н, п/в Кулиничі, ІТ НААН, кімн. 52 "Редакція НТБ ІТ НААН". Тел.: (057) 740-36-41. Електронні варіанти статей від іноземних авторів можна надсилати електронною поштою на адресу: labinform@i.ua

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
Випуск 111

Заснований у 1971 р.

*Відповідальний за випуск: **Іонов І. А.***

Наукове та літературне редагування,

*коректура: **Здравосудова І. В.***

*Редагування іноземної мови: **Гончарова К. І.***

Технічне редагування та

*комп'ютерна верстка: **Трубай О. Ю.***

*Тиражування: **Лелюк В. П.***

Підписано до друку 22.05.14. Формат 70х100 /16.

Гарнітура Таймс. Спосіб друку – різнографія.

Ум. др. арк. 19,21. Наклад 100 прим.

Зам. № 116.

Оригінал-макет і друк виконано
в Інституті тваринництва НААН

62404, Харківська обл., Харківський р-н,
п/в Кулиничі, ІТ НААН